

KAPITEL 6

DET ALTERNATIVA SCENARIOT

Säkerhetstjänsternas dolda verksamhet

Den som försöker följa nyhetsflödet sedan den 11 september om al-Qa'ida, dess ideliga våldsdåd i de mest skilda länder, finanstransaktioner och förbindelser och inte minst ringa in Osama bin Laden, som skulle leda sitt världsvida nät från Afghanistans berg, hamnar snart i ett trask av osannolika gissningar. Det ser ut som om varken vanligt sunt förnuft eller frågan vem som tjänar på det skulle hjälpa vidare.

Betydligt längre kommer den som känner till de stora säkerhetstjänsternas verksamhet och söker efter en bakgrund inom deras område. De är inte bara organisationer som samlar in underrättelser på hemliga vägar.

CIA har till uppgift att under den stats- och folkrättsliga nivån tjäna USA:s maktpolitiska syften med bruk av alla upptänkliga metoder. Vad det i detalj innebär avgörs ytterst av USA:s president, mestadels dock av hans rådgivare, som i sin tur reagerar på signaler från den ekonomiska och militära eliten. CIA inrättade sig från början medvetet efter Sovjets NKVD/KGB, som det ville överträffa i effektivitet. KGB skyggade inte för någonting, i varje fall inte i den amerikanska motståndarens fantasi, och därför fick inte heller CIA göra det. Tredje världens befrielseörelser misstänktes för kommunism. De ledare som försökte vara neutrala och inte underordna sig västs intressen försvagades eller avlägsnades. Terroroperationer för att påverka den allmänna opinionen har varit en standardmetod inom CIA. Listan över CIA-inspirerade mord är lång. Bland olika länders civilbefolkningar uppgår antalet till flera miljoner.

Sin egen befolkning höll CIA och FBI i ängslan i årtionden genom en konsekvent överskattning av Sovjets militära styrka. Politikerna var rädda för att beskyllas vara «soft on communism». På så vis kom USA:s militärbudget att uppgå till ca 300 miljarder dollar, vilken dock tack vare «världskriget mot terrorismen» stigit till nästan 400 miljarder idag.

För egen del har CIA underhållit narkotikafinansierade legoarméer i årtionden. Så var också fallet i Afghanistan. Denna apparat har inte skrotats utan sätts nu in på andra håll, skenbart i kampen mot den internationella terrorismen, i verkligheten för det «nya amerikanska århundradet». Många skräckhändelser i världen - obegripliga stamstrider i Hindukush, inbördeskrig i Afrika, självständighetsrörelser på Balkan eller i Tjetjenien som först tyckts ha ett rent lokalt ursprung, visar sig ofta vid närmare påseende vara en del av en större strategi. För hundra år sedan framhöll den brittiske utrikesministern Lord Curzon, f d vicekung i Indien, att Persien, Turkestan, Afghanistan och andra

områden bortom Kaspiska havet var brickor på ett väldigt schackbräde, där kampen om världsherraväldet utspelades. Det rörde sig då, strax före det första världskriget, om olja och detsamma gäller idag. Men detta passar sig inte att säga öppet. Krig är inte populära. Den som vill föra krig, ockupera och exploatera andra länder, kort sagt praktisera världsmaktspolitik, måste kunna rättfärdiga detta på ett övertygande sätt inför det egna folket och den övriga världen.

Huntington och den nya muslimska fienden

Om de antiamerikanska terrorattentaten på 90-talet har här redan talats. De hade märkliga band med säkerhetstjänsterna: den första bomben mot World Trade Center 1993, utlagd av en muslimsk terrorgrupp, som bestod av CIA:s afghanistanveteraner och uppenbart skyddades av CIA och FBI; sedan försöket att under stort mediauppbåd skylla det vedervärdiga bombdådet i Oklahoma 1995 på muslimer; slutligen attentaten vid 90-talets slut mot ambassaderna och krigsfartygen i Afrika och Asien, utan hållbara bevis skyllda på CIA:s tidigare partner Osama bin Laden. Denna rad påstått muslimska dåd har banat väg för ett krigsscenario, där fundamentalistiska krafter över hela den muslimska världen ger intryck av att vara på blodig offensiv. Därvid förtogs det att det nästan alltid handlar om grupper, som direkt eller indirekt värvats av CIA.

Det blir allt svårare att här tala om tillfälligheter. En betrodd CIA-rådgivare i frågor om religion och psykologi tillhandahöll redan i början på 90-talet nyckelorden i den judisk-kristna civilisationens våldsamma konflikt med den muslimska. Harvardprofessorn Samuel Huntington utgick i sin bok om civilisationernas kamp från ett genetiskt betingat tvång också hos moderna demokratiska samhällen att genom hat mot en gemensam fiende upprätthålla en känsla av samhörighet med den egna nationen och civilisationen. Bara genom fiendskap mot utomstående kan man trygga ledningen över en nation och en judisk-kristet styrd värld. Som ny fiende efter kommunismens sammanbrott passar här alldeles särskilt den islamska världen.

Nu har religionskrig aldrig förts av rent religiösa skäl. Religionen har mer eller mindre tjänat som förevändning, bakom vilken man mestadels finner brutala maktintressen. Huntington har i det närmaste skrivit ett scenario för en epok av krigiska sammanstötningar, där 11 september-attentaten väl uppfyller författarens profetia.

Främsta kravet vid täckoperationer: ett perfekt utlagt falskt spår

Säkerhetstjänster, som en demokratisk stat brukar i maktsyften i strid med rådande opinion, kan mestadels inte utöva inflytande direkt och öppet. De tvingas gå fram på förtäckta vägar. De filar på metoder för att vid en passande

tidpunkt genom målinriktade operationer vinna över den allmänna opinionen, inte sällan i något främmande land. Massorna utsätts för en noga utarbetad påverkan. Allmänhetens upprördhet skall med hjälp av inscenerade, motbjudande dåd, målstyrda misstankar och manipulation av media styras mot den förmenta fienden. Det reella handlingsförloppet och indiciekedjorna måste läggas upp så att ingen kan sluta sig till de faktiska upphovsmännen. På motsvarande sätt måste falskspår utarbetas och de skenbara gärningsmännen hjälpas på traven under falsk motivation. De reellt ansvariga måste ständigt kunna förneka sin delaktighet och övertygande uttrycka osanningen. Detta gäller särskilt de på den politiska och administrativa nivån.

Därvid är det ofta inte lätt att besvara den för alla brottsutredare besvärliga frågan *cui bono* - vem drar fördel av dådet? Uppmärksamheten måste i alla fall avledas från säkerhetstjänsterna, som måste stå över varje misstanke och tillåtas fortsätta att verka i det fördolda. Skenbara belägg för störda personligheter, religiös fanatism, blinda hämndkänslor eller avgrundsdjup efterblivenhet måste till för att förklara gärningar, som vid första påseende kan tyckas stå i strid med missdådarens och hans grupps intressen.

Närhelst så är möjligt anlitar säkerhetstjänster den organiserade brottslighetens tjänster. De sörjer då för att kriminalpolisen vid exempelvis narkotikaspaning blundar för kriminella element och deras ofta mycket stora vinster. I mer individuella fall utför den erfarne förbrytaren som motprestation det beställda dådet. Den som efter att ha missbrukats i sådana sammanhang senare i livet vill tala ut, hamnar i rättsprocesser där hans dittills tolererade kriminella vandel hängs ut. Hänvisningar till säkerhetstjänster duger inte inför rätta. Dessa har därför så gott som alltid en hållhake på sina hejdukar.

Men om gärningsmän vid fejkade dåd ställs inför rätta, kan dessa organisationer underbygga sitt falska spår genom att låta vittnen ur förbrytarvärlden, hotade av långa frihetsstraff, uppträda, för vilka risken att avslöjas för falska utsagor inte väger tungt mot hoppet om strafflindring.

För att komma förbi ansvarsfrågan sätter man inte sällan in s k *patsies*, aningslösa personer, som kan beskyllas för ett bombattentat som de aldrig har begått. Psykiskt störda personer rymmer från mentalsjukhus, t ex därför att de har förvägrats permission, med en ryggsäck med en smart bomb i, som sedan utlöses på tidsinställd väg eller genom fjärrutlösning. Då de själva omkommer vid dådet, uppkommer aldrig några besvärande frågor. Exempel på hur man kan leda ut misstankar i fallet den 11 september har getts ovan i kapitel 4: «Märkliga spår».

De flesta falskspår uppvisar efterhand tvivelaktigheter

Dock även de mest perfekt planerade och utförda täckoperationer avslöjar förr eller senare förbluffande egendomligheter. Ofta måste de provokatörer, angivare eller säkerhetsagenter, som anstiftat de brottsliga handlingarna eller

deltagit i dem, skyddas från arrestering och straffpåföljd eller på annat sätt räddas undan. De försvinner ibland till avlägsna länder med ny identitet och nytt ansikte. Svårare kan det bli om den som provokatör insatte anstiftaren spelar in sina samtal med ledningsofficeren på band eller rentav video, som vid det första attentatet mot World Trade Center 1993, och organisationen i fråga inte hinner undanröja bevismaterialet eller det besvärande vittnet. Agenter brukar för att skydda sig kopiera sådant bevismaterial och deponera det på olika platser för att vid behov kunna ta fram det.

De diskrepanser som efter hand oundvikligen träderi dagen, när man försöker skyla över de egentliga dåden, nödvändiggör ingripanden i brottsutredningsprocessen. Den ansvariga organisationen försöker bli a via hörsamma media klubba ned offentligt yppad kritik som konspirationsteorier. Ingen vill gärna ha sagt om sig att man lurats av mytomaner.

Polisen står i sin fortsatta undersökning, som nu begränsats till något enstaka spår, hjälplös eller hemligt införstådd inför de snabbt försvinnande ledtrådarna. Dokument och annat bevismaterial visar sig vara tvivelaktiga eller har under tiden förstörts. Hemlighetsmakeriet sörjer för att omöjliggöra kontroll av utomstående. Motståndaren kan ju annars dra slutsatser om underrättelsearbetets medel och metoder, lyder det gängse argumentet. Så utlämnas inte originalband från inspelade telefonsamtal till undersökarna utan på sin höjd en av en utlänning översatt utskrift, vars pålitlighet är svår att uppskatta.

Av utsagor av den f d Mossad-agenten Victor Ostrovsky framgår att de västliga säkerhetstjänsterna i regel inte förfogar över avlyssningsspecialister, som förstår den vardagsarabiska som snabbt talas i telefon. Det behärskar däremot de i det berörda området uppvuxna och till Israel utvandrade judar, somi egenskap av *native speakers* är outhärliga vid avlyssning och framför allt översättningar hos alla västliga säkerhetstjänster. Genom denna personal kan Mossad enligt Ostrovsky gå in på strategiska punkter i informationsmanipuleringen.

Vad gäller den 11 september har en kvinnlig medarbetare inom FBI:s översättarkår bekräftat de här angivna möjligheterna till förfalskning i en inlägga till ledningen. En kollega i hennes översättargrupp hade tidigare tillhört just den organisation som övervakades av FBI. Kollegan stod fortfarande i vänskaplig kontakt med en utlänning i målgruppen men underlät att tala om detta för sina överordnade. Kollegan hoppade bara över viktiga passager i de samtal hon avlyssnade och skulle översätta. FBI kunde bekräfta misstankarna men skyllde de uppenbara försummelserna på översättarens bristfälliga utbildning. Det blev tvärtom den klagande medarbetaren, fru till en amerikansk flygvapenofficer, som avskedades och inte den grovt felande översättaren.

En annan invändning mot offentliggörande av information är att ett sådant skulle äventyra informatörer och eventuella överenskommelser med vänskapligt sinnade säkerhetstjänster. Argumentet kan inte utan vidare avvisas. Bara summan av allt motstånd mot en uppföljning av andra spår än de officiella väcker misstankar.

Spel med dubbelagenter

I kampen mot den internationella terrorismen har priserna på värvade informatörer stigit. Högkvarter i åtskilliga länder söker med ljus och lykta efter de mest givande källorna på området. Det gör terror till ett eftertraktat näringsfång i världens fattigare delar. Där tar man dessutom ofta tjänst hos mer än en säkerhetstjänst, vilket de ursprungliga uppdragsgivarna normalt vet om. Det gör det vidare möjligt för regionalt dominerande säkerhetstjänster att styra andras underrättelser genom manipulering av dubbelagenter i den önskade riktningen. De olika säkerhetstjänsternas ledningsofficerare aktar sig noga för att tära på förrådet av «källor» genom att lämna ut dem åt kriminalpolis, statsåklagare eller domstolar. Har agenterna samtidigt band med den tolererade organiserade brottsligheten, kammar de ofta in avsevärda vinster utan nämnvärda risker.

Eftersom terror är ett viktigt inslag i den högre politiken, utkämpas en ständig strid om förstaplatsen bland säkerhetstjänsterna. Israeliska Mossad är så dominerande i Mellanöstern att den ofta kan manipulera «befryndade» organisationers agenter. Det leder till att en styrd och därför skev lägesbild kan uppkomma vid de regelbundna träffarna mellan NATO-ländernas säkerhetstjänster i Bryssel, till vilka Mossad regelbundet inbjuds. När två eller rentav fler säkerhetstjänster kan berätta samma eller liknande saker från påstått olika källor, kan cirkusen av polischefer, politiker och media känna sig säkra och välinitierad, vilket de med en nyktrare blick aldrig skulle ha varit.

Det professionellt utförda dådet och hobbyflygarnas falskspår

Håller man därför möjligheten öppen för att ett så avskyvärt dåd som den 11 september kan vara en fördold operation av en eller flera säkerhetstjänster, måste man söka efter å ena sidan indicier för det egentliga dåd som ledde till attentaten och å den andra efter det fejkade dådets falskspår som med så stora insatser lagts ut och oavbrutet underhållits. Istället för det officiellt presenterade pusslet, där alla delar går att sammanfoga till ett helt, är det fråga om minst två bilder. Den ena återger dådets faktiska förlopp. Den andra innehåller den detaljerat frammanade skenbild, som så fullständigt som möjligt avses skymma detta förlopp. Ett sådant försök skall här göras.